

Industrifacket Metalls fjärde ordinarie kongress

Dagordningens punkt 1 Kongressens öppning

Välkommen

Anders Ferbe, förbundsstyrelsen: Kära kongressdeltagare! På förbundsstyrelsens vägnar hälsar jag er varmt välkomna till IF Metalls fjärde ordinarie kongress.

Vi är förbundet mitt i industriarbetarnas vardag. Vi är Industrisverige förkroppsligat. I historien. I nuet. I framtiden. Vi finns inom den industri som är både vårt och Sveriges levebröd. En industri som hela tiden utvecklas. Därför är vårt kongresstema ”Framtidens industriarbete”.

Vi är fler än 30 000 förtroendevalda som gör verklig skillnad i människors vardag, varje dag. Att vara förtroendevald, att få andras förtroende att föra deras talan, att påverka, att inspirera – det är stort. Det är vackert!

Ni 300 ombud har fått medlemmarnas förtroende att företräda dem på vår kongress. Ni ska påverka, lyssna, debattera och ställa krav. Men ert uppdrag gäller inte bara vad som är bäst för de närmaste arbetskamraterna, den egna arbetsplatsen eller den egna avdelningen. Nej, ert uppdrag omfattar hela IF Metalls bästa.

De beslut som vi fattar under dessa dagar påverkar våra medlemmar, våra arbetsplatser, vårt samhälle och vår omvärld.

Ni 300 kongressombud, 114 kvinnor och 186 män, varav 171 är här på er första kongress – det är ni som har huvudrollen under dessa kongressdagar. Känn er stolta över det förtroende ni fått av era kamrater, sträck på er!

Kongressen är även ett tillfälle att ta till oss nya intryck. Inte minst från alla våra gäster. Ett speciellt välkommen till alla er internationella gäster som tagit er hit från olika delar av världen. Er närvaro visar att IF Metall är en del av ett mycket större sammanhang och att vår gemensamma solidaritet är gränslös. Very warm welcome to all of you.

Välkommen också alla våra svenska gäster, observatörer, anställda, åhörare och massmedia. Många av er är systrar och bröder som vi framgångsrikt samarbetar och samverkar med i dag och i morgon. Varmt välkomna.

Vi har även med oss många pensionärer. Av dessa är fem före detta förbundsordförande – Anders Stendalen, Arne Lökken, Uno Ekberg, Leif Ohlsson och Göran Johnsson. Ni får med er vitalitet representera alla pensionärers erfarenheter. Innerligt välkomna.

Vi kommer under kongressen att få lyssna på flera talare. Senare i dag talar förbundsmedlemmen, tillika LO:s ordförande, Karl-Petter Thorwalsson.

I morgon lyssnar vi på generalsekreterare Valter Sanches från Industri All Global Union samt Nazma Akter från ett av våra systerförbund i Bangladesh. I morgon talar också den tidigare förtroendevalde inom vårt förbund, nu kommunstyrelsens ordförande här i Göteborg, Ann-Sofie Hermansson ”Soffan”.

På söndag lyssnar vi på förbundsmedlemmen, tillika Socialdemokraternas partiordförande och statsminister – Stefan Löfven.

På måndag hör vi på näringslivs- och innovationsminister Mikael Damberg.

Men framför allt ska vi lyssna på varandra. Allt i syfte att fatta så kloka och genomtänkta beslut vi någonsin kan.

Kongressdeltagare! Låt mig än en gång önska er alla drygt tusen deltagare riktigt varmt välkomna till industristaden Göteborg och vår kongress.

Med dessa ord förklarar jag IF Metalls fjärde ordinarie kongress öppnad!

Parentation

Under den gångna kongressperioden har många kamrater lämnat oss för alltid. En del efter ett långt liv i kamp för människovärde och solidaritet. Andra har ryckts bort mitt i en oavslutad gärning.

Gemensamt för dem alla är deras målmedvetna arbete för fackliga och politiska rättigheter i Sverige och ute i världen.

Det är inte möjligt att nämna samtliga, men med dem vi nämner – minns vi alla med värme och saknad.

Ernst Söderman gick bort i maj 2014. Han var under många år ombudsman i Metalls avdelning i Skelleftehamn.

En månad senare, och bara ett halvår innan 100-årsdagen, avled Lars Gunnar Larsson. Han var lokalombudsman i Beklädnads i Landskrona och Malmö.

Lennart Carlfors var ombudsman i Metalls avdelning i Stockholm. Han gick bort i juli 2014.

Samma månad avled Kenneth Krantz. Han var ombudsman för Metall i Helsingborg och under några år också på Metalls förbunds kontor.

Lasse Franzén var förhandlingsombudsman på Fabriks och sedan på Industrifacket. Lasse gick bort i september 2014.

I november avled Bosse Jansson. Han var ombudsman i Metalls studieregion Gävle-Dala.

I mars 2015 avled Allan Fält. Han var förhandlingsombudsman i Fabriks innan han blev lokalombudsman i Bohuslän-Dal.

Tommy Borg var lokalombudsman i Beklädnads och Industrifackets avdelning i Malmö. Tommy gick bort i maj 2015.

En månad senare avled Tony Arcari. Han var ombudsman i Dalarna i såväl Fabriks, Industrifacket som IF Metall.

Claes Holm gick bort i september 2015. Han var internationell ombudsman på Metall för att sedan bli ombudsman i avdelningarna i Sörmland.

Erik Persson var ombudsman i Metalls avdelning i Örebro och gick bort i november 2015.

En månad senare avled Rune Jonsson. Han var förbundsombudsman på Fabriks.

Bosse Lundberg var under många år arbetsmiljöombudsman på Metall. Bosse gick bort i januari 2016.

I april 2016 avled Harry Högberg. Han var under 20 år Metalls ombudsman i Södra Närke.

Stig Ekberg gick bort i juni 2016. Han var ombudsman först i Fabriks och sedan i Industrifackets avdelning i Kristianstad.

En månad senare avled Roland Andersson. Han var ombudsman i Metalls avdelning Umeå och IF Metalls avdelning i Södra Västerbotten.

I juli 2016 avled även Åke Peterson. Han var ombudsman i Metalls avdelning i Kristianstad.

Ingemar Engstrand gick bort i september 2016. Han var ombudsman i Metalls avdelningar i Uppland i mer än 30 år.

Sune Bengtsson var under många år ombudsman i Metalls Hässleholmsavdelning. Sune avled i december 2016.

Kenneth Strandh var ombudsman i Beklädnads, Industrifacket och sedan IF Metall. Han gick bort i februari 2017.

Leif Sandell var förhandlingsombudsman och arbetade på flera olika enheter på Metalls förbunds kontor. Leif avled i mars 2017.

Göte Lind från Karlskoga-Bofors var under tio år ledamot av Metalls förbundsstyrelse. Göte gick bort i januari 2015. Pentti Suua från Olofström var ledamot i Metalls överstyrelse och förbundsstyrelse i tolv år. Pentti avled i mars i år. Liksom Kenneth Henrysson. Han var under 27 år ordförande i Metalls Ljungbyavdelning samt under

många år ledamot av avtalsråd och teknikdelegation. Göte, Penti och Kenneth får representera alla de fantastiska förtroendevalda som gått bort under kongressperioden.

Även våra internationella systrar och bröder har förlorat fackliga kamrater under kongressperioden.

Lynn Williams, tidigare ordförande i Steelworkers i Nordamerika gick bort 2014.

Samma år avled tidigare generalsekreteraren från MCA-UGT i Spanien, Lito – Manuel Fernández López.

Även Ichiro Seto avled 2014. Han var generalsekreterare i Japans Council of Metallworkers, för att sedan bli biträdande generalsekreterare för Internationella Metallfederationen.

Georg Poulsen gick bort 2014. Han var under 13 år Danska Metalls ordförande.

Fred Higgs avled 2015. Han var generalsekreterare i kemi- och fabriksfederationen ICEM.

År 2016 avled förhandlingschef Stephen Nhlapo från Numsa i Sydafrika mitt i sin gärning.

Samma år gick Danska Metalls tidigare förbundsordförande Max Baering bort. Max var under fyra år även ordförande för Nordiska Metall.

Dessa kamrater får tillsammans representera alla de internationella vänner som gått bort sedan vår senaste kongress.

Dessutom händer hela tiden att fackliga kamrater runt om i världen offerar sina liv i kampen för fackliga och politiska fri- och rättigheter.

Vi minns även dem som omkommit på arbetsplatser sedan förra kongressen.

Vi hedrar alla våra fackliga hjältar för deras arbete i kampen för en rättvisare och bättre värld.

Karin Boye skrev:

Den mätta dagen, den är aldrig störst.
Den bästa dagen är en dag av törst.
Nog finns det mål och mening i vår färd –
men det är vägen, som är mödan värd.
Det bästa målet är en nattlång rast,
där elden tänds och brödets bryts i hast.
På ställen, där man sover blott en gång,
blir sömnen trygg och drömmen full av sång.
Bryt upp, bryt upp! Den nya dagen gryr.
Oändligt är vårt stora äventyr.

Vi tackar alla bortgångna kamrater för deras insatser och hedrar dem genom att fortsätta arbetet för rättvisa, solidaritet och jämlikhet. Vi lyser frid över våra bortgångna kamraters minne och ägnar dem en stunds tystnad.

Förbundsordförandens tal

Kongressdeltagare! IF Metall är 129 år av stolt historia. Vi är fortsättningen på tidigare generationers kamp. Våra band till historien är band för den framtida kampen. Vi är både framtid och historia.

Våra värderingar och vår tilltro till alla människors lika värde är orubblig. Vår vilja att göra skillnad likaså. Genom hela vår historia är vi förbundet som törs och vill förändras. Och som gör det utan att tappa kompassriktningen.

I vår fackliga verkstad fortsätter vi att utveckla idéer, strategier och metoder. Vi fortsätter förbättra villkoren för våra medlemmar och i hela samhället. Vi skapar förändring på tusentals arbetsplatser.

Tillsammans är vi vår gemensamma styrka. Med den skapar vi kraft i förhandlingar och vid tuffa utmaningar. Med den förändrar och utvecklar vi. Vi vill, vi kan, vi törs utmana. Vi visar att vi kan hitta lösningar på svåra frågor. Vi vill alltid vidare. Vi vill alltid se framsteg.

Vi kan och ska påverka. För tillsammans är vi starka. Tillsammans bygger vi framtiden. Och vi låter oss aldrig, aldrig rundas. Av någon. Någonsin.

Vi tror på människors inneboende kraft. Och vårt ständiga uppdrag att genom kunskap, bildning och ständigt lärande stärka varje medlem, varje människa.

Under hela vår historia har kunskap, bildning och studier varit en röd tråd. Det har varit arbetarrörelsens eget verk för att uppnå förändring. Det fick oss att växa på jobbet, i samhället. Vi tog med oss arbetsplatsernas erfarenheter in i den politiska kampen.

Vi omvandlade våra erfarenheter till ord. Ord som blev krav. Krav som beskrev reformbehov. Reformers som gav oss större frihet och rättvisa. Demokratier fick innehåll.

Det knyter band med dagens fackliga kamp. Om detta handlar morgondagen. Det gäller de framtida jobben, det gäller vår organisation, det gäller hela samhället. Bildning och kunskap binder samman vår historiska fackliga kamp med nutidens och morgondagens möjligheter.

Det är insikter, kunskaper, färdigheter som får oss att växa. Som får oss att bättre förstå vår tillvaro. Som ger oss förmåga att se sammanhang, som ger oss inflytande i arbetet och i samhället.

Det handlar för det första om att fortsätta bryta skolsegregationen. Om att göra yrkesutbildning för både unga och äldre till något minst lika fint och värdefullt som teoretiska utbildningar. Om att eleverna som går där ska uppleva att de är landets framtid.

Det handlar för det andra om att få fart på den nödvändiga kompetensutvecklingen ute på våra arbetsplatser. Om att industrins arbeten ska vara hållbara och att våra medlemmar ska tillåtas växa på jobbet så de kan bli digitaliseringens vinnare.

Och det handlar för det tredje om vår fackliga utbildning. Om att sätta in våra ideal i en modern tillvaro. Om att våra fackliga kurser ska fortsätta att få människor att växa och ge dem nya verktyg. Om att vi med bildning, insikter och konkreta erfarenheter stärker vårt förbund och samhället. Vår bildningstradition fortsätter.

Och jag skulle vilja se att vi, vårt förbund, de kommande åren, genomför ett rejält fackligt kunskapslyft för att stärka de band som vi har till morgondagen. Då får vi ännu starkare verktyg till vår fackliga verkstad. Då blir det fler förtroendevalda, starkare medlemmar. Ett kunskapslyft som ger oss än mer kraft att förändra på arbetsplatser och i samhället.

Jag tror detta är nödvändigt för framtiden. Jag är själv en produkt av folkbildningen. Fackliga och politiska studiecirklar och kurser, oändliga samtal och möten har byggt på min taffliga grundskola. Andra får självfallet recensera hur utfallet blev. Men oavsett det, så vet jag ända in i hjärtat vad det betytt och betyder för mig.

Att veta att den egna erfarenheten av arbetslivet, av ackordsarbete, av förhandlingar, av hur man rätar en plåt eller svetsar i rostfritt är lika viktiga kunskaper som andras kunskande. Att få självkänsla. Att våga kliva fram och säga sin mening. Att tordas ta debatten med dem som har alla sina universitetspoäng, eller med dem som förblindat bygger murar mellan människor. Att ha självkänslan att våga lyssna på andras argument, värdera dem, och ibland faktiskt också kunna säga, jo, du har nog rätt.

Jag vill att andra ska få möjligheten att känna samma självkänsla. I jobbet, i facket, i samhället. För varje krona som investeras i utbildning i samhället eller facket, ger tusenfalt tillbaks. Det är genom kunskap och lärande som vi blir bättre som förtroendevalda och som medborgare.

Och det är så, våra vänner, vi står emot skickliga arbetsgivare eller politiska locktoner. Det är så vi skapar både ett försvar och en offensiv. De är så vi fortsätter att förändra världen.

Här, rakt över gatan finns Liseberg. Där finns Fritt Fall. Även i Stockholm finns Fritt Fall. Nä, jag pratar inte om Gröna Lund. Jag pratar om Moderaternas högkvarter på Stora Nygatan 30 i Gamla stan. De befinner sig i ett fritt fall i opinionen.

För varje ny Sifo-undersökning är det väl fest hos Centerpartiet på Stora Nygatan 4. Dansbandsmusik på hög volym, Åsa-Nisse-filmer, badtunnor och högläsning ur Margaret Thatcher-tal, eller Almegas avtalskrav... eller vad man nu gör på Centerpartiets tillställningar. Okej, det där var elakt. Jag är ju inte helt insatt i Centerpartiets festvanor, ska erkännas.

Men Moderaternas Fritt fall gäller framför allt i politisk anständighet. Och det är allt annat än ett festtema. Det nya kompisskapandet mellan moderater och sverigedemokrater får mig, för att citera Magnus Uggle, att må illa. För vem försöker de lura? Var och en kan se att Moderaterna är sugna på makt. Men också att de inte vet vad de vill göra med regeringsmakten. Jo, visst ja. Sänka skatterna och förstöra a-kassan. Har vi hört det förut, eller?

I övrigt är det som ett mentalt tivoli, vad som helst kan tydligen poppa ut. Och tydligen så kan riksdagsmän poppa iväg lite vart som helst också.

Och vem vill Sverigedemokraterna lura när de nu säger att de ska bli landets sjukvårdsparti? Och att det ska ske i kompisskap med Moderaterna. Det är ju löjligt. 22 miljarder i Moderaternas skattesänkning ger inte fasligt mycket mer sjukvård.

Dessutom: Moderaterna och välfärd. Inte den starkaste kombon, om man säger så. Nästan lika logisk som att föra ihop Gais med Champions League-final. Absolut inget ont om Gais, men att spela i Champions League tillhör nog inte riktigt deras nisch. Precis som välfärd inte är Moderaternas.

Nej, Moderaterna söker makt för andra intressen. Tror de att Jimmie Åkesson ser kompisskapandet som tillfälle att få fika med moderata höjdare, eller prata om hur många fler vårdanställda man får för en 22-miljarders skattesänkning. Eller vill de bara få en moderatkeps i julklapp?

Självklart inte. Sverigedemokraterna fattar vad Moderaterna innerst inne fattar – kompiskretsen formar makt för att förändra Sverige. Det får mig att rysa. Av obehag. Moderaterna riskerar att placera Sverigedemokraternas vidriga människosyn rakt in i regeringsmakten. In i kanslihusen och departementen.

Tänk er pressmeddelande om borgerliga budgetar som kan komma att innehålla formuleringen ”reformen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna”.

Detta får inte ske. Kamrater. Detta får inte ske. Nej, förpassa i stället Sverigedemokraterna dit de hör hemma – i den politiska avskrädeshögen. I det bruna avskrädet – ni vet, det som aldrig får återvinnas.

Ja, jag är mer än medveten om att mina känslor för Sverigedemokraterna kanske inte vänder alla människors sympatier. Men min avsky mot detta rasistiska parti med nazistiska rötter, ett parti som är raka motsatsen till alla människors lika värde, är i grund och botten en strid för allt det jag i hela mitt liv stått för. Avskyn finns där, jag kan inte dölja den och tänker inte dölja den.

Rasism, fascism, nazism och dess moderna utlöpare i slim-fit-kostymer är tidlöst skit. Rasister och fascister ska kallas för vad de är.

Vi är facket, vi är IF Metall. Vi är feminister. Vi är en anti-fascistisk och anti-rasistisk kraft. Det har vi alltid varit och kommer alltid att vara. Vi vet att Sverigedemokraterna med sina nazistiska rötter i dag är ett rasistiskt högerparti. Och, kamrater, de ska höra här och nu från oss alla. Vi kommer alltid att bekämpa er farliga ideologi. För i vårt Sverige finns inte vi och dem. Här finns det bara vi. Vi alla.

Ja, detta behöver tyvärr sägas. Men inte stanna där. För vi behöver samtidigt finna vägar som leder fram till människor som närmar sig Sverigedemokraterna.

Facklig utbildning liksom vårt arbete tillsammans med Expo är viktigt. Det höjer kunskapsnivån och ger stöd till alla oss som tar fighten. Även vårt fackliga arbete med Förebildningen är så viktigt. Om att *inte* låta fördomar förgifta arbetsplatserna. Om att kunna ta stöd av varandra.

Jag läser i vår tidning Dagens Arbeta om Bogdanka Sublja och Sophie Gustafsson Tjärnberg på Volvo i Olofström. Sophie är med oss som kongressombud. Mitt hjärta blir varmt när jag läser raderna om att den hårda jargongen i lunchrummen *inte* är okej. Om att skapa en arbetsplats där alla är välkomna. Om att det är svårt att hata någon man lärt känna. Om att inte ge upp – eller som Bogdanka säger i artikeln ”att förändra människor kan ta mer än en vecka, men man måste tro att det går”. Så, precis så, är det – vi måste tro att det går. Och det går. Och vi gör det.

Med oss som ombud har vi också Kim Petersson, avdelning 40 Västbo-Östbo. Kim, du är en företrädare för vårt fackförbund. En av oss i vår gemenskap. Du är också författaren som signerar dina böcker åt statsministern. Som håller föredrag om din inre resa. Om dina funderingar kring vad som formade dig som människa. Om din resa från att bli och agera främlingsfientligt till att hitta en ny väg.

Kim, ditt sökande efter insikter, fakta, förmåga till källkritik och att finna kunskaper gör att du, som du beskriver i din bok, i dag kan se helt annorlunda på världen och människorna omkring dig än vad du gjorde förut. Och, för att återknyta till temat kunskap och bildning. Kunskap förändrar människor. Tack Kim för att du beskriver din förändringsresa. Den är viktig för oss alla.

Vi vet att vårt engagemang utmanar. Vi hör, ser och läser när företrädare för de borgerliga partierna ojar sig över fackföreningsrörelsen. Vi hör om löner som ska ned. Om att varje samhällsutmaning ska lösas med riksdagsbeslut om att sänka löner. På den vägen breder fördumningen ut sig i det politiska landskapet. Deras oppositionspolitik får mig att tänka på prästens lilla kråka. Ni vet. Än slank de hit, än slank de dit och än slank de ned i det politiska diket.

Vi vet att alla sänkta löner är ett hot mot ett jämlikt samhälle. Vi vet att det *inte* är en väg till fler jobb, eller ett land i lycklig integration. Tvärtom. Deras idéer om större klassklyftor är inte lösningen. De utgör i stället själva problemet. Deras förslag är nämligen lika usla nu som de alltid varit.

Vi ogillar klassklyftor och girighet. Vi gillar rättvisa, frihet och solidaritet. Här hemma, och världen runt. Därför stödjer vi våra kamraters rätt att organisera sig och förhandla runt om i världen. Därför stödjer vi Global Deal. Därför vill vi ha fri- och rättvis handel. Därför vill vi ha ett öppet och socialt Europa.

Vi tror inte på murar mellan människor. Därför står vi upp för Industriavtal och industrinormering. Därför stödjer vi andra fackliga kamrater för att nå vår låglönesatsning i denna avtalsrörelse. Vi gör det därför att vi tror på den svenska modellen. Därför säger vi till rivningsfirmorna Åkesson-Batra och Löf-Björklund-Bush: Den svenska modellen ska utvecklas, inte avvecklas!

Kamrater, våra hjärtan brinner för jämställdhet, rättvisa och solidaritet. Vi vill att alla människor ska kunna vara rakryggade och stolta, ha rätt att känna sig behövda. Ha en plats i ett sammanhang. Vara delaktiga. Motsatsen är ett samhälle där klyftorna ökar och där arbetslösheten är hög. Där överordnade står mot underordnade.

I ett sådant samhälle raseras gemenskapen. I stället ökar fördomar, sociala spänningar och risk för våld. Murar byggs.

När klyftorna vidgas i samhället krälar populister, fascister, rasister och nazister fram ur sina mörka hålor. Det är i sönderdelade samhällen och i otrygghetens spår den farliga nationalismen frodas. För i tider utan hopp finns inget värre fängelse än framtiden skrev Stig Dagerman.

Men vi vet alla att storheten ligger i framtiden. Att det är handling som ger hopp och tillit. Vi tror på framtiden, på våra möjligheter att skapa en än ljusare framtid. Det är den tro våra pionjärer hade när de ur armod skapade facken och välfärdslandet Sverige.

Det är med den tron vi envist och med handlingskraft tar strid för ett jämställt arbetsliv där människors drömmar inte krossas, utan där arbetet och lärandet ger frihet att förverkliga drömmarna. Det är med den tron vi kan skapa ett fackligt kunskapslyft som stärker vårt förbund. Det är med den tron och viljan som vi tillsammans med andra goda krafter fortsätta bygga landet i solidaritet med varandra och över alla gränser.

Tack för att ni lyssnade!

Under kongressöppningen medverkade:
Fanbärare från samtliga IF Metalls lokalavdelningar och förbundsstyrelsen
Maria Lundqvist
Panetoz
Saraha

Kulturinslag under kongressdagarna:
Jacke Sjödin
Tina Wilhelmsson

Kongressen sjöng under kongressdagarna:
Bandiera Rossa
Arbetets söner
Internationalen